

**BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
DIREKCIJA ZA EKONOMSKO PLANIRANJE**

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
САВЈЕТ МИНИСТАРА
ДИРЕКЦИЈА ЗА ЕКОНОМСКО ПЛАНИРАЊЕ**

**BOSNIA AND HERZEGOVINA
COUNCIL OF MINISTERS
DIRECTORATE FOR ECONOMIC PLANNING**

INFORMACIJA

**o kretanju makroekonomskih pokazatelja
za januar/siječanj - juli/srpanj 2017. godine**

Sarajevo, septembar/rujan 2017. godine

Sadržaj

Uvod.....	3
1. Realni i vanjski sektor.....	4
1.1. Kretanje industrijske proizvodnje i vanjskotrgovinske razmjene.....	4
1.2. Tržište rada.....	8
2. Javne finansije.....	10
2.1. Indirektni porezi u BiH.....	10
2.2. Prihodi od direktnih poreza, doprinosa i neporeskih prihoda u BiH.....	11
3. Cijene, monetarni i finansijski sektor.....	13
3.1. Cijene.....	13
3.2. Monetarni sektor.....	13
3.3. Depoziti.....	14
3.4. Krediti.....	15
3.5. Berze u BiH.....	16
4. Strane direktne investicije.....	18

Uvod

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 79. sjednici održanoj 05.03.2009. godine razmotrilo i usvojilo Prijedlog mjera iz nadležnosti Vijeća ministara BiH za ublažavanje uticaja globalne ekonomske krize na privredu BiH. Direkcija za ekonomsko planiranje je zadužena da u vezi sa navedenim prati kretanje makroekonomskih pokazatelja i da izvještaj o kretanju mjesečno dostavlja Vijeću ministara.

Direkcija je zadužena da „Informaciju“ dostavlja mjesečno Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine u svrhu praćenja uticaja svjetske ekonomske krize na ekonomiju BiH.

„Informacija“ obuhvata kretanje glavnih makroekonomskih pokazatelja u BiH za navedeni period. Detaljna pojašnjenja svih oblasti koje su obuhvaćene u ovom dokumentu se mogu naći u Ekonomskim trendovima BiH koje publikuje Direkcija, kvartalno - četiri puta godišnje, te redovno dostavlja Vijeću ministara i Parlamentu BiH.

* * *

Dostupni indikatori ukazuju da je ekonomski rast u drugom i na početku trećeg tromjesečja 2017. godine bio sličan prvom kvartalu kada je (prema podacima BHAS) ostvarena realna stopa od 2,7% (g/g). Glavni nosilac rasta je bio snažan realni rast robnog izvoza od preko 10% prvom polugodištu koji je donekle bilo praćen skromnim rastom privatne potrošnje i investicija. Nasuprot tome, skok obaveza servisiranja vanjskog duga od 36% nakon sedam mjeseci je po svemu sudeći ugrozio prije svega javne investicije, ali vjerovatno i rast potrošnje. U svakom slučaju, rast domaće tražnje i izvoza su doveli do realnog rasta robnog uvoza od preko 4% u prvo polugodištu. Ovo je u konačnici, obzirom na snažan izvozni rast, dovelo do realnog smanjenja vanjskotrgovinskog deficita roba od približno 4%.

Nominalno jačanje rasta vanjske trgovine roba u julu sa visokim rastom vrijednosti izvoza od 25,4% i uvoza od 13,6% (g/g) u 2017. godini su doveli do smanjenja vanjskotrgovinskog robnog deficita od 2,4%. U isto vrijeme je na nivou sedam mjeseci ostvaren porast robnog deficita od 4,8% što je niže u odnosu na stopu na kraju polugodišta od 6%. Nasuprot tome, robni deficit je bio smanjen u realnom smislu na nivou sedam mjeseci obzirom na realno smanjenje u prvom polugodištu. Na to ukazuju indeksi jediničnih vrijednosti robnog izvoza i uvoza prema kojima je izvoz u prva dva tromjesečja realno povećan za 13,5 i 8,3% (g/g), dok je realni rast robnog uvoza iznosio 4,9 i 3,9%. Tako je robni deficit u prvom tromjesečju realno smanjen za 7% na godišnjem nivou nakon čega je uslijedilo novo smanjenje od 1,6% u drugom tromjesečju. Ovako snažan rast izvoza na žalost nije u potpunosti bio praćen industrijskom proizvodnjom koja je ostvarila znatno skromniji rast fizičkog obima od 5,6% u julu, te 2,6% na nivou sedam mjeseci.

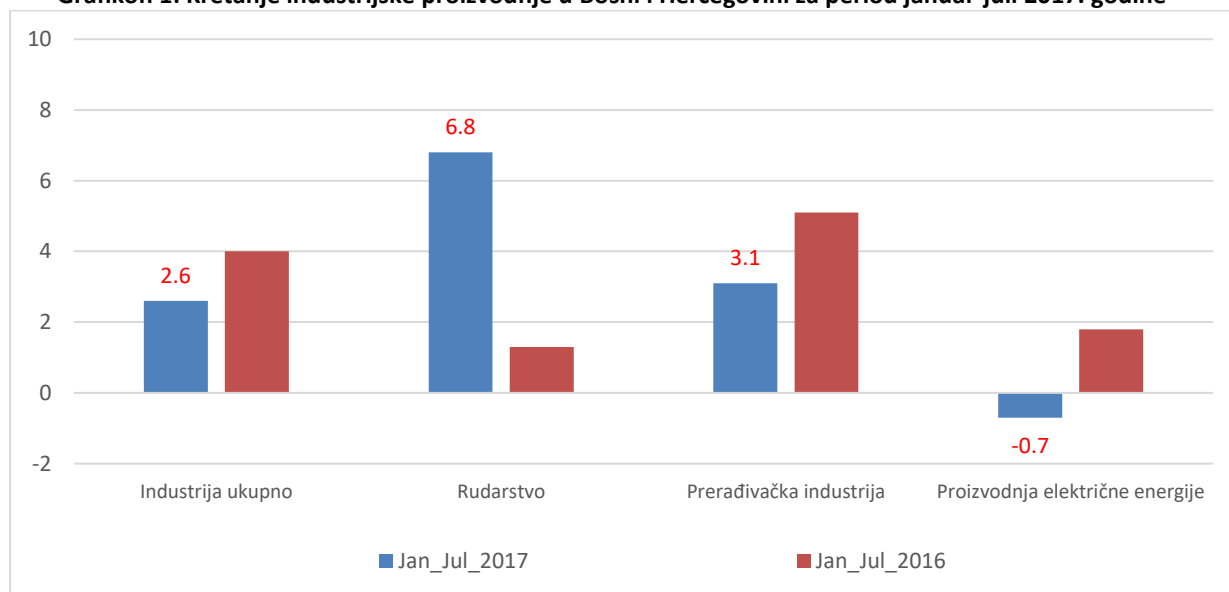
U isto vrijeme, povećanje vrijednosti uvoza dobara za finalnu potrošnju od približno 5,5%, te rast PDV prihoda prema poreskim prijavama od 4,2% nakon sedam mjeseci ukazuju na povećanje finalne potrošnje. Pored toga, rast uvoza kapitalnih dobara od 10,2% u prvih sedam mjeseci ukazuje na skroman porast investicija uprkos godišnjem smanjenju izvršenih građevinskih radova od 3,5% u prvom te 0,9% (g/g) u drugom tromjesečju. Do smanjenja građevinarstva je doveo pad niskogradnje od 7,1% u prvom te 4,2% u drugom tromjesečju i to prije svega kao posljedica pomenutog skoka obaveza servisiranja vanjskog duga.

1. Realni i vanjski sektor

1.1 Industrijska proizvodnja i vanjskotrgovinska robna razmjena

U julu 2017. godine u Bosni i Hercegovini je nastavljen trend rasta fizičkog obima industrijske proizvodnje. Prema podacima BHAS-a desezonirani rast industrijske proizvodnje u julu 2017. godine u odnosu na prethodni mjesec je iznosio je 0,9%, dok je rast industrijske proizvodnje na nivou perioda januar-juli 2017. godine u odnosu na isti period prethodne godine iznosio 2,6%.¹ Ovaj nastavak trenda povećanja proizvodnje u BiH uglavnom je bio posljedica pozitivnih dešavanja u međunarodnom ekonomskom okruženju. Ovu konstataciju potvrđuje i činjenica da je rast ukupne industrijske proizvodnje omogućen ponajviše zahvaljujući povećanju proizvodnje u okviru prerađivačke industrije od 3,1% u odnosu na isti period prethodne godine. U okviru prerađivačke industrije najznačajnija doprinos i najviše stope rasta su registrirane u okviru proizvodnje gotovih metalnih proizvoda 11,6%, hemijskih proizvoda 17%, tekstila 15,7%, te električne opreme i mašina u okviru kojih su ostvarena povećanja proizvodnje od oko 10% u odnosu na prethodnu godinu. S druge strane, najznačajnija smanjenja su vidljiva u okviru proizvodnje namještaja 21,5% i građevinskog materijala 13,7%. Pored prerađivačke industrije, tokom posmatranog perioda došlo je do povećanja proizvodnje u okviru sektora rudarstvo od 6,8% što je ponajviše posljedica povećanja proizvodnje u okviru rudnika uglja i metala. S druge strane, tokom posmatranog u Bosni i Hercegovini je došlo do stagnacije u proizvodnji električne energije, tako da je izostao značajniji doprinos ovog sektora u ukupnom povećanju industrijske proizvodnje.

Grafikon 1: Kretanje industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini za period januar-juli 2017. godine

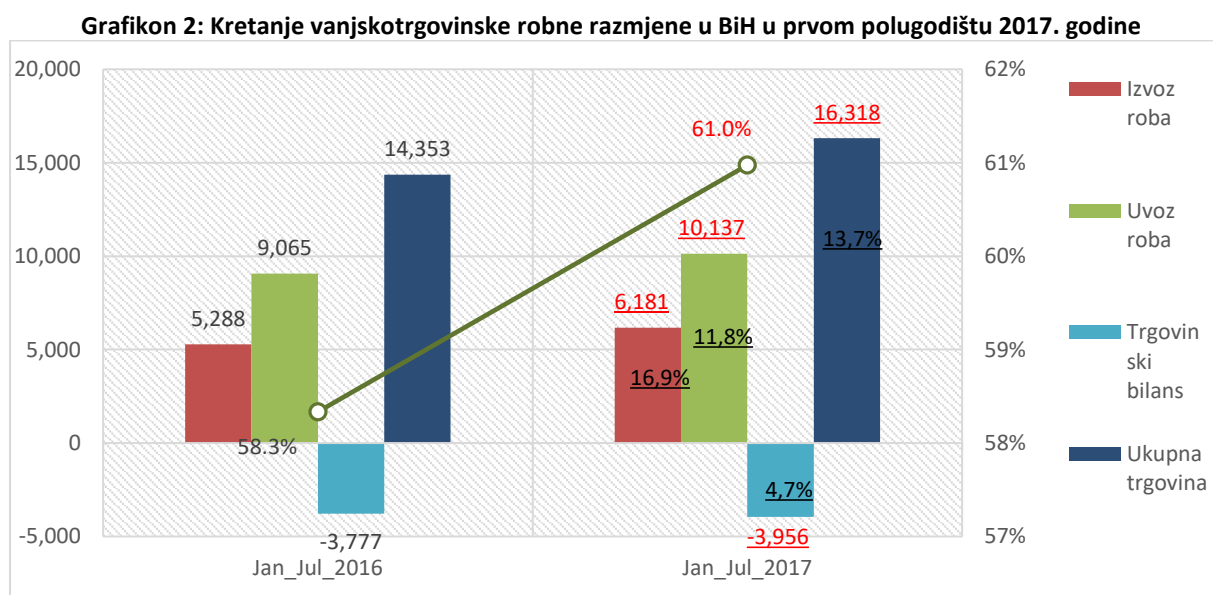

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

¹ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje "Indeks obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini za juli 2017. godine", 25.08.2017.

Vanjskotrgovinska robna razmjena u BiH

U periodu januar-juli 2017. godine u Bosni i Hercegovini je evidentan rast ekonomske aktivnosti što se posebno jasno vidi prilikom analize bh. vanjskotrgovinske robne razmjene sa svijetom. Tako je tokom posmatranog perioda došlo do povećanja ukupne robne razmjene, izvoza i uvoza roba po dvocifrenim stopama rasta, dok je vanjskotrgovinski robni deficit uvećan, a pokrivenost uvoza izvozom poboljšana. Međutim, potrebno je također istaći da je tokom posmatranog perioda došlo do značajnog povećanja izvoznih i uvoznih cijena tako da su realna povećanja ovih vanjskotrgovinskih indikatora u odnosu na nominalna bila nešto niža. Pored ovoga vrijedi istaći da su vidljive velike razlike između podataka o industrijskoj proizvodnji (koja čini više od 90% bh. robnog izvoza) i podatka iz vanjskog sektora.²

U periodu januar-juli 2017. godine Bosna i Hercegovina je ostvarila vrijednost izvoza roba od 6,181 milijardi KM što predstavlja nominalno povećanje od 16,9% u odnosu na isti period prethodne godine.³ Posmatrano na nivou mjeseca jula u poređenju sa istim mjesecom prethodne godine stopa rasta izvoza je bila jedanko impresivna i iznosila je čak 25,4%. Tako je u Bosni i Hercegovini nastavljen trenda rasta izvoza roba po dvocifrenoj stopi rasta. Međutim, potrebno je imati u vidu da je tokom ovog perioda došlo do značajnog rasta izvoznih cijena berzanskih roba. Tako se prema podacima BHAS-a za prvo polugodište 2017. godine došlo do povećanja izvoznih cijena za 4,2%, dok su uvozne cijene povećane za 6,9%.⁴ S druge strane, i podaci IMF-a pokazuju da je rast svjetskih cijena bio još izraženiji pa je tako ukupni indeks svjetskih cijena uvećana za 20,8%, industrijskih inputa 18,1%, indeks metala 25,7%, aluminijuma 21,8% i sirove nafte čak 32%. Pored cijenovnog efekta ovako visoke stope rasta ukupnog izvoza mogle bi se objasniti i izvozom roba iz zaliha, međutim u Bosni i Hercegovini ne postoje podaci o zalihama na mjesečnom nivou. Posmatrano po proizvodima, najznačajnija

² U periodu januar-juli 2017. godine rast industrijske proizvodnje je iznosio 2,6%, dok je u istom vremenskom periodu registriran rast izvoza od 16,9%.

³ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje "Statistika robne razmjene sa inostranstvom juli 2017. godine", 20.08.2017. godine.

⁴ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje "Indeksi jediničnih vrijednosti izvoza i uvoza BiH", 21.08.2017. godine.

povećanja a samim tim i doprinos rastu izvoza registrirana u okviru izvoza električne energije 58,2% (1,7 p.p)⁵, aluminijuma 36,7 % (1,8 p.p), sekundarnih sirovina 50% (1 p.p), električne opreme 36,4% (0,7 p.p), te koksa gdje je izvoz udvostručen a doprinos rastu iznosio (1,2 p.p) i hemijskih proizvoda 17,2% (1 p.p). Međutim, prilikom interpretacije ovih dosta impresivnih stopa rasta potrebno je imati u vidu da je tokom posmatranog perioda došlo i do povećanja cijena pojedinih izvoznih proizvoda što je u određenoj mjeri rezultiralo ovako visokim stopama rasta. Ovo se ponajviše odnosi na električnu energiju, posebno ako se ima u vidu činjenica da je tokom posmatranog perioda došlo do smanjenja ukupne proizvodnje električne energije u BiH.⁶ Pored ovih grana koje su tokom posmatranog perioda ostvarile zavidne stope rasta, ovako visoka stopa rasta se može objasniti povećanjem izvoza u većini ostalih grana bh. privrede. Posmatrano po glavnim trgovinskim partnerima vrijednost bh. izvoza na tržište zemalja EU iznosila je 4,470 milijardi KM što predstavlja povećanje od 14,4%, dok je u zemlje CEFTA-e izvezeno 980 milijuna KM što je za 32,9% više u odnosu na isti period prethodne godine. Posmatrano po zemljama najznačajnija povećanja izvoza ostvarena su prilikom izvoza u države regiona Hrvatsku i Srbiju gdje su ostvarena povećanja izvoza od 26,1%, odnosno 43,0% što je i najviše doprinijelo povećanju ukupnog izvoza (6,2 p.p). Pored ovih zemalja tokom posmatranog perioda došlo je do povećanja izvoza u Sloveniju 23,1% (1,9 p.p), Austriju 21,8 (1,7 p.p)%, te Njemačku od 3,5% (0,6 p.p) i Italiju 4,6% (0,9 p.p).

Pored rasta izvoza, tokom prvih 7 mjeseci 2017. godine u Bosni i Hercegovini nastavljen je i trend rasta uvoza roba što potvrđuje i nominalni rast robnog uvoza u julu od 13,6% u odnosu na isti mesec prethodne godine. Tako je u periodu januar-juli 2017. godine vrijednost ostvarenog uvoza roba u BiH iznosila je 10,137 milijardi KM što predstavlja povećanje od 11,8% u odnosu na isti period prethodne godine. Posljedica je ovo povećanja domaće tražnje u okviru sektora stanovništva i korporativnog sektora, te u većoj mjeri rasta svjetskih cijena uvoznih proizvoda. Posmatrano po proizvodima, najznačajnija povećanja uvoza su registrirana u okviru uvoza rafinirane i sirove nafte od 26,3% odnosno 10% (1,6 p.p), zatim kamenog uglja i električne energije gdje je uvoz udvostručen a doprinos rastu iznosio (1,5 p.p) odnosno (1 p.p), te motornih vozila 14,4% (0,8 p.p) i sirovog aluminijuma 41,3% (0,6 p.p). Posmatrano po glavnim trgovinskim partnerima, u prvih 7 mjeseci 2017. godine vrijednost ostvarenog uvoza roba iz zemalja EU iznosila je je 6,196 milijardi KM što predstavlja povećanje od skoro 9,9%. S druge strane, posmatrano po zemljama najviše stope rasta uvoza registrirane su prilikom uvoza iz Rusije 16,2%, Austrije 13,8%, Hrvatske 11,4%, Slovenije 9,1%, Italije 8,4%, Srbije 8,2%, Kine 7,8% i Njemačke 4,2%. Vrijedi istaći da je tokom posmatranog perioda najznačajni pojedinačni doprinos povećanju bh. robnog uvoza ostvaren prilikom uvoza iz SAD gdje je uvoz uduplan a doprinos rastu uvoza iznosio 2 p.p.

Visok nivo vanjskotrgovinske robne razmjene u posmatranom periodu januar-juli 2017. godine rezultirao povećanjem vanjskotrgovinskog robnog deficita od 4,7% u nominalnom smislu. Tako je ukupni robni deficit u posmatranom periodu iznosio 3,956 milijardi KM. Posmatrano po proizvodima, povećanju deficita su najviše doprinijeli nafta, naftni derivati nafte 4 p.p, kameni ugulj 3,7 p.p te odmotorna vozila 1,7 p.p, Posmatrano po zemljama, najveća povećanja deficita, odnosno doprinosi povećanju istog registrirana su prilikom

⁵ Prilikom interpretacije pokazatelja o izvozu električne energije potrebno je imati na umu da je tokom posmatranog perioda ukupna proizvodnja smanjena, uvoz iste udvostručen a cijena značajno povećana.

⁶ U nedostatku zvaničnih indeksa izvoznih i uvoznih cijena vrijedi istaći da je cijena električne energije na berzi u Leipzigu odnosno vrijednost KWK indeksa tokom posmatranog perioda povećana za 42,3%.

vanjskotrgovinske razmjene sa SAD (4,5 p.p), Poljskom, Rusijom, Italijom i Kinom od po 1 p.p. Važno je napomenuti da je tokom posmatranog perioda vanjskotrgovinski robni deficit sa Hrvatsko i Srbijom smanjen za oko 16%, a negativan doprinos rastu deficita iznosio 4 p.p. Ukupna pokrivenost uvoza izvozom roba u Bosni i Hercegovini u periodu januar-juli 2017. godine iznosila je 61% i u odnosu na isti period prethodne godine poboljšana je za 2,7 p.p. Detaljniji pregled vanjskotrgovinske robne razmjene za prvih 7 mjeseci 2017. godine po HS klasifikaciji prikazan je u tabeli ispod:

Tabela 1: Pregled kretanja vanjskotrgovinske robne razmjene u BiH prema HS klasifikaciji za period januar-juli 2017.godine

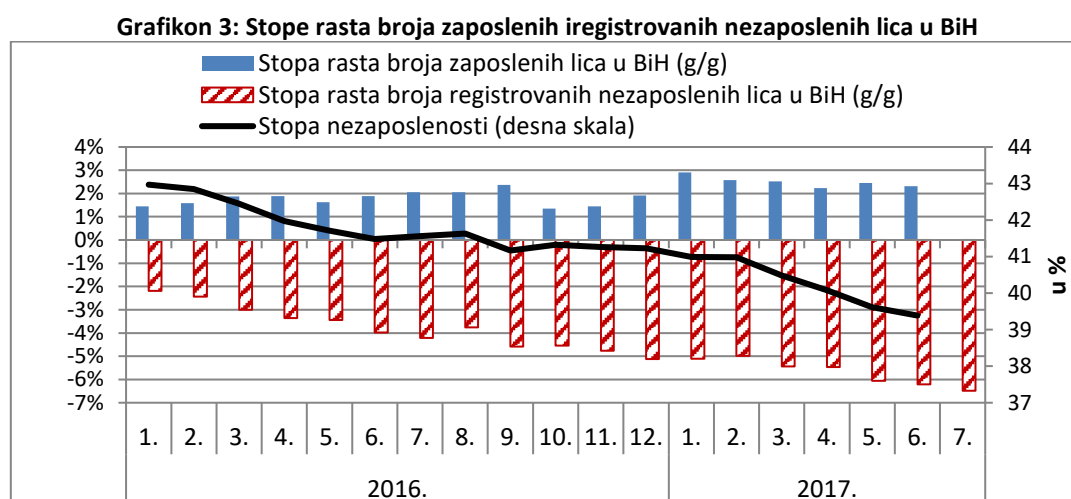
Izvoz i uvoz dobara klasifikovanih prema harmonizovanom sistemu kodova (HS)	IZVOZ				UVOZ				DEFICIT				Pokrivenost uvoza izvozom
	Jan_Jul_2016	Jan_Jul_2017	2017/2016 promjena %		Jan_Jul_2016	Jan_Jul_2017	2017/2016 promjena %		Jan_Jul_2016	Jan_Jul_2017	2017/2016 promjena %		
	u mil KM	u mil KM	g/g	p.p	u mil KM	u mil KM	g/g	p.p	u mil KM	u mil KM	g/g	p.p	
UKUPNO	5286	6181	16,9	16,9	9068	10137	11,8	11,8	-3782	-3956	4,7	4,7	61,0%
1 ŽIVOTINJE I PROIZVODI ŽIVOTINJSKOG PORUJEKLA	75	79	5,4	0,1	252	273	8,0	0,22	-178	-194	9,1	0,43	28,8%
2 PROIZVODI BILNOG PORUJEKLA	131	171	30,7	0,76	442	474	7,3	0,36	-311	-303	-2,5	-0,21	36,1%
3 MASTI I ULJA ŽIVOTINJSKOG PORUJEKLA I BILNOG	75	92	22,6	0,32	111	142	27,9	0,34	-36	-50	38,7	0,37	64,7%
4 PREHRAMBENE PRERAĐEVINE	203	206	1,4	0,05	830	850	2,4	0,22	-628	-645	2,8	0,46	24,2%
5 PROIZVODI MINERALNOG PORUJEKLA	372	542	45,6	3,21	1074	1470	36,9	4,37	-702	-929	32,3	5,99	36,9%
6 PROIZVODI HEMIJSKE INDUSTRIJE ILI SRODNIH	410	534	30,4	2,36	928	957	3,1	0,32	-518	-423	-18,4	-2,52	55,8%
7 PLASTIČNE MASE, GUMA I KAUČUK	183	206	12,3	0,43	610	655	7,5	0,50	-427	-450	5,4	0,61	31,4%
8 KOŽA I KRZNO	83	124	49,1	0,77	278	294	5,7	0,18	-195	-170	-12,8	-0,66	42,2%
9 DRVO I PROIZVODI OD DRVETA	411	442	7,5	0,58	137	147	7,2	0,11	274	295	7,7	-0,56	300,7%
10 CELULOZA, PAPIR I KARTON I NJIHOVI PROIZVODI	156	145	-7,1	-0,21	233	233	0,0	0,00	-78	-89	14,2	0,29	62,0%
11 TEKSTIL I TEKSTILNI PROIZVODI	301	330	9,7	0,55	615	679	10,3	0,70	-314	-348	10,9	0,91	48,6%
12 OBUČA, ŠEŠIRI, KAPE I SLUČNI PROIZVODI	409	420	2,9	0,22	189	192	1,7	0,04	220	228	3,9	-0,22	218,7%
13 PROIZVODI OD KAMENA, GIPSA, CEMENTA I SLUČNIH BISERI, PLEMETITI METALI I	34	48	43,5	0,28	198	201	1,4	0,03	-164	-153	-7,2	-0,31	24,0%
14 NJIHOVI PROIZVODI, DRAGO BAZNI METALI I PROIZVODI OD BAZNIH METALA	7	7	-1,5	0,00	8	10	18,3	0,02	-1	-3	161,0	0,04	73,1%
15 MAŠINE, APARATI, MEHANIČKI I ELEKTRIČNI	881	1092	24,0	4,00	898	1085	20,8	2,06	-17	8	-143,9	-0,65	100,7%
16 TRANSPORTNA SREDSTVA I NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR	615	741	20,4	2,37	1240	1369	10,4	1,42	-625	-628	0,6	0,10	54,1%
17 SATOVI, MJERNI, MUZIČKI I MEDICINSKI INSTRUMENTI	189	188	-0,4	-0,02	677	741	9,4	0,70	-488	-553	13,2	1,71	25,4%
18 ORUŽJE I MUNICIJA, NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR	14	16	10,6	0,03	124	122	-1,7	-0,02	-110	-106	-3,3	-0,10	12,9%
19 RAZNI PROIZVODI	78	93	19,7	0,29	5	8	75,6	0,04	73	85	16,3	-0,31	1174,7%
20 UMJETNIČKA DJELA, KOLEKCIONARSKI PREDMETI I	661	706	6,8	0,85	218	236	7,9	0,19	443	470	6,3	-0,74	299,7%
21 NERAZVRSTANO	0	0	-55,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0	0	0	0,00	160,7%
98	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0,0%

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

1.2. Tržište rada

Prema korigovanim⁷ podacima BHAS-a broj zaposlenih lica u BiH u junu 2017. godine iznosio je 747,8 hiljada i veći je za 2,3% u odnosu na juni 2016. godine. Time je prosječan broj zaposlenih lica u BiH u periodu I-VI 2017. godine uvećan za 2,5% g/g. Kao i u prethodnoj godini, najznačajniji rast broja zaposlenih bio je u područjima djelatnosti prerađivačke industrije i trgovine na veliko i malo, popravke motornih vozila i motocikala koje dominiraju po broju zaposlenih lica u odnosu na ostala područja djelatnosti (u pomenutim djelatnostima je zaposleno oko 38% lica u BiH). Stopa rasta broja zaposlenih lica u periodu I-VI 2017. godine u prerađivačkoj industriji iznosila je 4,1% g/g, a u djelatnosti trgovine na veliko i malo, popravke motornih vozila i motocikala 2,8% g/g. Iako su u pojedinim područjima djelatnosti registrovane veće stope rasta od prethodno pomenutih, njihov doprinos rastu ukupnog broja zaposlenih lica bio je manji zbog manjeg udjela.

Uz povećanje broja zaposlenih lica stopa nezaposlenosti u BiH u junu 2017. godine smanjena je za 2,1 p.p. u odnosu na juni 2016. godine i iznosi 39,4%. Broj registrovanih nezaposlenih lica u BiH u julu 2017. godine nastavio se smanjivati u poređenju sa istim mjesecom 2016. godine (-6,5%) i iznosi 486,3 hiljada.

Izvor: BHAS, entitetski zavodi za zapošljavanje, Zavod za zapošljavanje BD, DEP kalkulacije

U periodu I-VI 2017. godine prosječna neto plata u BiH je nominalno uvećana za 1,7% u odnosu na isti period prethodne godine i iznosi 848 KM, uz nešto sporiji realni rast (0,6%) zbog inflacije.⁸ Najveća stopa rasta prosječne neto plate u posmatranom periodu registrovana je u području stručnih, naučnih i tehničkih djelatnosti (12,1% g/g, nominalni rast), a potom u oblastima građevinarstva, trgovine na veliko i malo, popravke motornih vozila i motocikala i administrativnih i pomoćnih uslužnih djelatnosti.⁹

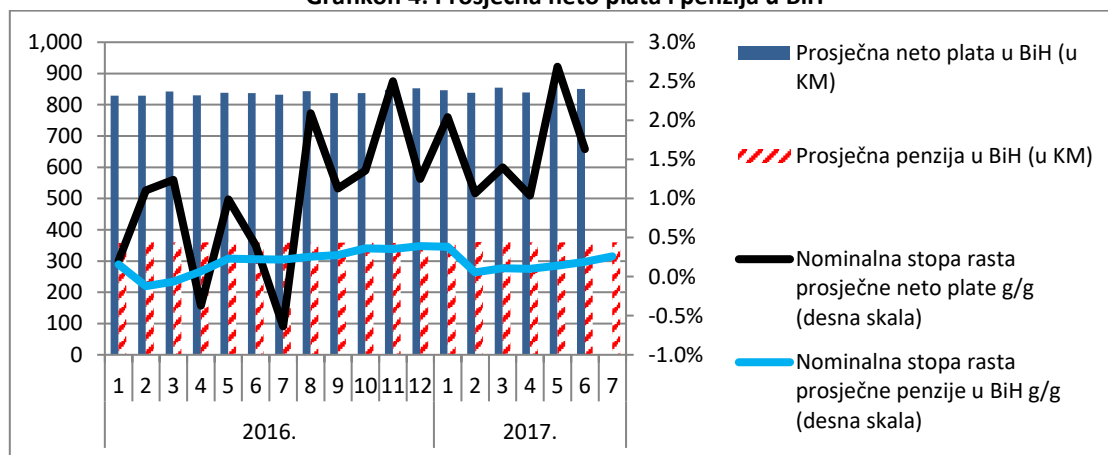
⁷ Na osnovu polugodišnjeg istraživanja s punim obuhvatom RAD-15, stanje 31. marta 2017. godine, početkom avgusta 2017. godine urađena je korekcija objavljenih podataka o zaposlenim u pravnim osobama, dobijenih mjesečnim istraživanjem RAD-1. Stoga su podaci do marta 2017. konačni, a za ostale mjesece 2017. godine privremeni. Takođe je za mjesec juni 2017. godine broj zaposlenih u BD korigovan i u skladu sa tim i ukupan broj zaposlenih u BiH. Broj zaposlenih lica za juli 2017. godine nije bio raspoloživ u periodu izrade Informacije. Izvor: BHAS.

⁸ U periodu izrade Informacije nisu bili dostupni podaci o neto plati za juli 2017. godine pa se podaci o platama odnose na prosek prvog polugodišta 2017. godine.

⁹ U pomenutim djelatnostima nominalni rast prosječne neto plate bio je oko 5%.

Prosječna penzija u BiH u julu 2017. godine iznosila je 360¹⁰ KM i nominalno je veća za 0,3% u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Međutim, realni rast prosječne penzije je negativan (-0,6%) zbog prisutne inflacije. Istovremeno, broj penzionera je uvećan za 1% g/g i iznosi 668,5 hiljada.¹¹ Iznos najniže penzije u oba bh. entiteta nije se mijenjao u odnosu na prethodni mjesec.¹²

Grafikon 4: Prosječna neto plata i penzija u BiH

Izvor: BHAS, entitetski penzioni fondovi, DEP kalkulacije

¹⁰ Prosječna penzija u BiH je izračunata na osnovu prosječnih mjesečnih penzija ponderisanih udjelom ukupnog broja penzionera u svakom od bh. entiteta u ukupnom broju penzionera.

¹¹ Broj penzionera u BiH predstavlja zbir penzionera koji primaju penzije iz Zavoda za MIO/PIO FBiH i Fonda za PIO RS bez obzira na mjesto prebivališta.

¹² Najniža penzija u FBiH iznosi 326,2 KM (odnosi se na 20. godina radnog staža), a u RS 174,4 KM (penzijski staž od 15. godina).

2. Javne finansije

Za prvih sedam mjeseci, na BiH nivou je ukupno prikupljeno oko 8 milijardi KM javnih prihoda ili 8,7% g/g. Od tog iznosa oko 48,6% se odnosi na prihode od indirektnih poreza, a 51,4% na prihode od direktnih poreza, doprinosa i ostalih prihoda u nadležnosti entitetskih poreskih uprava.

2.1. Indirektni porezi u BiH

Naplaćeni prihodi. U julu mjesecu tekuće godine ostvarena je najviša naplata bruto prihoda od indirektnih poreza (13,2% g/g). Takođe, tokom posmatranog mjeseca prisutan je bio rast povrata, ali skoro, upola manjom stopom nego u prethodnom mjesecu iste godine. Zahvaljujući tome, i prikupljeni neto prihodi od indirektnih poreza su ostvarili rast od 12,6%. Što se tiče perioda januar - juli 2017. godine, nekih značajnih promjena (stope rasta ili strukture prihoda) nije bilo u poređenju sa prethodno posmatranim periodima, a koji su opisani u prethodnim izvještajima. Na kraju posmatranog perioda, po osnovu indirektnih poreza, prikupljeno je preko 3,9 milijardi KM bruto prihoda. Neto prihodi od indirektnih poreza za prvih pola godine su iznosili oko 3,2 milijarde KM. Pozitivan doprinos rastu neto prihoda za prvih sedam mjeseci dali su rast prihoda od PDV-a (2,6 p.p.), akciza (1,1 p.p.), carina (0,5 p.p.) i putarina (0,6 p.p.).

Tabela 2: Naplata i raspodjela prihoda od indirektnih poreza (rast g/g u % ako nije drugačije naznačeno)

	struktura 2017	jan-jun 2016	jan-jun 2017	maj 2017	jun 2017	jul 2017
Bruto prihodi - prikupljeno	100,0	1,7	7,0	11,2	6,9	13,2
Povrati	18,7	-2,7	19,2	24,4	30,9	16,1
Neto prihodi - prikupljeno	81,3	2,7	4,5	8,4	2,1	12,6
<i>PDV</i>	50,2	3,5	4,2	7,3	0,6	9,3
<i>Carine</i>	3,8	-1,8	10,2	19,3	11,5	5,7
<i>Akcize</i>	21,5	-0,1	4,0	10,1	5,9	18,1
<i>Putarine</i>	5,4	9,9	9,2	4,8	15,5	12,6
<i>Ostali prihodi</i>	0,3	1,6	0,6	3,9	8,9	10,2
<i>Neusklađeni prihodi</i>	0,2	26,9	-37,8
Raspoloživo za raspodjelu	100,0	1,7	7,2	10,4	8,8	12,5
Minimalne rezerve	18,9	-2,5	18,8	27,9	25,1	17,1
Budžeti	81,8	2,6	4,8	6,8	5,4	11,5
Servisiranje vanjskog duga	12,6	9,4	36,5	2,4	10,5	95,2
<i>FBIH</i>	8,1	7,6	37,4	1,5	10,3	100,9
<i>RS</i>	4,4	12,5	34,9	5,0	10,8	85,9
<i>BD</i>	0,0	58,4	29,3	0,0	-9,3	54,5
Raspodjeljeno nakon servisiranja vanjskog duga	68,5	1,8	0,5	7,7	4,0	5,9
<i>Institucije BiH</i>	11,1	-0,8	0,1	0,8	0,8	0,8
<i>FBIH</i>	36,7	1,1	1,3	10,3	7,6	7,3
<i>RS</i>	18,3	4,6	-1,5	6,9	-1,7	4,9
<i>BD</i>	2,4	2,7	5,2	8,2	6,1	13,2

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje BiH

Porez na dodatu vrijednost. U julu mjesecu 2017. godine prikupljeno je za 9,3% više neto prihoda od PDV-a u poređenju sa istim mjesecom prethodne godine. A za prvih sedam mjeseci, po osnovu PDV-a, ukupno je prikupljeno oko 2 milijarde KM neto prihoda što je za oko 4,2% više nego u istom periodu prethodne godine. Naplaćeni prihodi od PDV-a, koji se odnose na promet domaćih roba i usluga su u posmatranom periodu manji za 23,8% g/g, dok su naplaćeni prihod od PDV-a pri uvozu višii su za 11,3% g/g¹³.

Akcize. Nakon nekoliko posmatranih perioda kada su prihodi od akciza ostvarivali smanjenje, i nezatnog rasta na pola godine, na kraju perioda januar - juli, neto prihodi od akciza bilježe rast od

¹³ Podaci o naplaćenim PDV prihodima u domaćem prometu roba i usluga i pri uvozu roba su preuzeti iz PDV nacionalne prijave.

4,0% g/g. Navedeni rast je ostvaren zahvaljujući stopi rasta od 18,1% ove vrste prihoda u julu mjesecu 2017. godine. U istom periodu, uvozne akcize su ostvarile rast od 7,8% g/g, dok su izvozne smanjenje za 5,0%. Kao i u ranijim periodima, pozitivan doprinos rastu prihoda od akciza dali su uvozne akcize na naftu i naftne prerađevine i uvozni duvan i duvanske prerađevine, dok su domaći (nafta i duvan) negativno doprinijele.

Carine. Prihodi od carinskih dažbina za period januar - juli 2017. godine su iznosili oko 149 miliona KM, i po visini stope rasta se ne razlikuju od prihoda od carina opisanih u ranijim periodima.

Putarine. Neto prihodi od putarina u posmatranom periodu su iznosili oko 209 miliona KM.

Raspoređeni prihodi. Nakon izdvajanja od oko 740 milion za minimalne rezerve (povrate sa JR UIO), raspoloživi neto prihodi za raspodjelu krajnjim korisnicima su iznosili oko 3,2 milijardi KM (4,8% g/g više). Tokom jula mjeseca prisutno je bilo povećanje servisiranja obaveza vanjskog duga (oko 95%), što se odrazilo na porast ovih izdvajanja za cijeli posmatrani period.

2.2. Prihodi od direktnih poreza, doprinosa i neporeskih prihoda u BiH

Od ukupno prikupljenih javnih prihoda na BiH nivou, direktni porezi (prihodi koje prikupljaju entitetske poreske uprave) učestvuju sa 51,4%. Za prvih sedam mjeseci tekuće godine, entitetske poreske uprave su ukupno prikupile oko 4,1 milijardu KM prihoda od direktnih poreza, doprinosa i ostalih prihoda (više za 10,4% g/g). U obje poreske uprave sve vrste prihoda bilježe pozitivne stope rasta (što se može vidjeti iz tabele ispod).

Tabela 3: Prihodi od direktnih poreza, doprinosa, taksi, naknada i sl.

Naziv prihoda	FBiH jan-jul 2017		RS jan-jul 2017			BiH jan-jul 2017			
	miliona KM		miliona KM			miliona KM			
	2016	2017	2016	2017		2016	2017		
Direktni porezi	454,0	564,3	24,3	267,0	290,1	8,7	720,9	854,4	18,5
<i>Porez na dohodak</i>	209,3	232,2	10,9	123,7	135,3	9,4	333,0	367,5	10,4
<i>Porez na dobit</i>	142,6	230,3	61,5	125,2	132,4	5,7	267,8	362,7	35,4
<i>Porezi građana</i>	101,3	101,0	0,3	18,1	22,4	24,0	119,3	123,3	3,3
<i>Ostali porezi</i>	0,8	0,9	5,6	0,0	0,0	0,0	0,8	0,9	5,6
Takse, kazne i naknade	373,9	408,2	9,2	211,1	227,0	7,5	585,0	635,1	8,6
Doprinosi	1.672,4	1.816,4	8,6	765,0	828,4	8,3	2.437,5	2.644,8	8,5
<i>PIO</i>	922,1	1.004,6	8,9	429,0	455,3	6,1	1.351,1	1.459,9	8,1
<i>Zdravstvo</i>	674,4	728,7	8,0	279,4	312,3	11,8	953,9	1.041,0	9,1
<i>Nezaposleni</i>	75,8	83,1	9,6	21,8	23,3	6,9	97,6	106,4	9,0
<i>Dječija zaštita</i>	0,0	0,0	-	32,4	34,6	6,7	32,4	34,6	6,7
<i>Zapošljavanje invalida</i>	0,0	0,0	-	2,5	2,9	16,6	2,5	2,9	16,6
UKUPNO	2.500,2	2.788,9	11,5	1.243,1	1.345,4	8,2	3.743,3	4.134,3	10,4

Izvor: Poreska uprava RS i Poreska uprava FBiH

Direktni porezi. Direktnih poreza za sedam mjeseci 2017. godine prikupljeno je za 18,5% više u poređenju sa istim periodom prethodne godine. I dalje, najznačajnije kategorije direktnih poreza su porez na dohodak i porez na dobit. Kod poreza na dohodak najznačajniji su porez na dohodak fizičkih lica od samostalne i porez na dohodak od nesamostalne djelatnosti. Po ovom osnovu prikupljeno je oko 367,5 miliona KM (10,4% više). Po osnovu poreza na dobit je prikupljeno oko 362,7 miliona KM (više za 35,4%). Najznačajni rast u kategoriji poreza na dobit ostvaren je zahvaljujući porezu na dobit preduzeća, porezu na dobit pravnih lica iz oblasti igara na sreću, porezu na dobit banaka i mikro kreditnih organizacija. Kod poreza na dohodak najznačajniji su porez na dohodak fizičkih lica od

samostalne i nesamostalne djelatnosti. Po ovom osnovu prikupljeno je oko 367,5 miliona KM (10,4% više).

Prihodi od doprinosa. Prihodi od doprinosa u posmatranom periodu su iznosili oko 2,6 milijarde KM, ili 8,6 % više nego u istom periodu prethodne godine. U strukturi prihoda od doprinosa nije bilo izmjena u odnosu na ranije posmatrane periode.

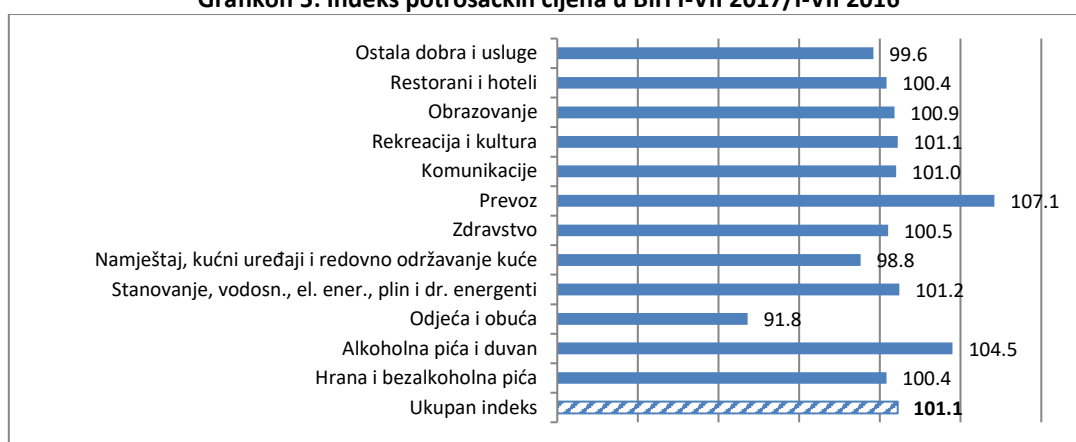
Ostali prihodi. Naplaćeni prihodi po osnovu taksi, kazni i naknada u posmatranom periodu su viši za 8,6% g/g. Kod ove grupe prihoda najveći rast je ostvaren kod naknada i taksi (naknada za korištenje šuma, naknada za korišćenje mineralnih voda, priređivanje igara na sreću, različite administrativne takse). U oba entiteta prisutno je povećanje naplate prihoda i od poreza i doprinosa, kao i ostalih prihoda (kazni i naknada) usljed pojačanih inspekcijskih kontrola.

3. Cijene, monetarni i finansijski sektor

3.1. Cijene

Međugodišnji rast cijena energenata na svjetskom tržištu nastavljen je u julu 2017. godine. Cijena sirove nafte u posmatranom mjesecu iznosila je 47,7 \$/barelu i veća je za 8% u odnosu na isti mjesec prethodne godine.¹⁴ U istom mjesecu cijena prirodnog gasa u Evropi bila je veća za 15,5% g/g.¹⁵ U BiH je u periodu I-VII 2017. godine inflacija iznosila 1,1% g/g. Najveći rast cijena u BiH, u poređenju sa istim periodom prethodne godine, registrovan je u odjeljcima prevoza i alkoholnih pića i duvana (grafikon ispod). Uslijed promjena cijena sirove nafte, cijene u odjeljku prevoza su uvećane (7,1% g/g). Pored toga, postepeno povećanje akciza na duvan i cigarete tokom 2017. godine doprinijelo je rastu cijena u odjeljku alkoholnih pića i duvana od 4,5% g/g u periodu I-VII 2017. godine. Rast cijena u ostalim odjeljcima CPI indeksa predstavljen je na grafikonu ispod.

Grafikon 5: Indeks potrošačkih cijena u BiH I-VII 2017/I-VII 2016

Izvor: BHAS

3.2. Monetarni sektor

Ukupna novčana masa (M2) u srpnju 2017. godine uvećana je za 9,6% u odnosu na isti mjesec 2016. godine i iznosi 21,2 mlrd. KM. Iako su sve komponente M2 u promatranom mjesecu uvećane g/g, najznačajniji dopinos rastu dali su prenosivi depoziti u domaćoj valuti (4.9 p.p.) sa stopom rasta od 17,2% g/g. Prenosivi depoziti u domaćoj valuti su ujedno i najveća komponenta M2. Stope rasta ostalih komponenti M2 predstavljene su u tabeli ispod, a njihov doprinos rastu M2 bio je nešto manji. Ostali depoziti u domaćoj valuti imali su doprinos od 2,3 p.p., gotovina izvan banaka 1,3 p.p., prenosivi depoziti u stranoj valuti 0,6 p.p., a ostali depoziti u stranoj valuti 0,5 p.p.

Tabela 4: Stope rasta osnovnih komponenti M2 u junu 2017. godine (poređenje g/g)

Razdoblje	Transakcijski novac (M1)			Kvazi novac (QM)				Ukupna novčana masa (M2)
	Gotovina izvan banaka	Prenosivi depoziti u domaćoj valuti	M1	Ostali depoziti u domaćoj valuti	Prenosivi depoziti u inoz. valuti	Ostali depoziti u inoz. valuti	QM	
07.2016.	7,7%	17,2%	13,6%	12,4%	8,2%	1,6%	6,2%	9,6%

Izvor: CBBiH

¹⁴ Izvor: Svjetska banka, Commodity price data (avgust 2017).

¹⁵ Izvor: Svjetska banka, Commodity price data (avgust 2017).

Uvećanje pričuvnog novca (M0) nastavljeno je u srpnju 2017. godine. Pričuvni novac na kraju promatranog mjeseca iznosio je 8,4mlrd. KM uz stopu rasta od 9,2% g/g. Sve komponente M0 imale su doprinos uvećanju pričuvnog novca. Međutim, najznačajniji doprinos rastu dala je najveća komponenta M0 - gotovina izvan monetarnih vlasti (6,5 p.p.) sa stopom rasta od 13,2% g/g.

Prosječna stopa obvezne pričuve na kraju srpnja 2017. godine iznosila je 10,0% i nije se mijenjala u odnosu na prethodni mjesec.¹⁶ Implicitna stopa obvezne pričuve iznosila je 19,3%.¹⁷ Prosječan saldo računa obveznih pričuva kod CBBiH u srpnju 2017. godine iznosio je 4,1 mlrd. KM i veći je za 3,2% u odnosu na isti mjesec 2016. godine. Veći dio prosječnog salda računa obveznih pričuva pripada prosječnim obveznim pričuvama (51,9%), a ostatak se odnosi na višak iznad obveznih pričuva što nije bio slučaj u istom mjesecu 2016. godine.¹⁸ Prosječne obvezne pričuve u srpnju 2017. godine uvećane su za 10,2% g/g, a višak iznad obveznih pričuvi je smanjen za 3,4% g/g. Pokrivenost pričuvnog novca deviznim pričuvama iznosila je 113,6% čime su ispoštovane odredbe valutnog odbora.

U srpnju 2017. godine nastavljen je rast bruto deviznih pričuva (7,1% g/g) i iznosile su 9,6 mlrd. KM. Rastu bruto deviznih pričuva doprinijele su investicije u vrijednosne papire, depoziti kod nerezidentnih banaka i inozemna valuta u trezoru CBBiH. Stope rasta pomenutih komponenti bruto deviznih pričuva predstavljene su u tabeli ispod.

Tabela 5: Bruto devizne pričuve (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)

Razdoblja	Zlato	Držanje SDR	Inozemna valuta u trezoru CBBiH	Depoziti kod nerezidentnih banaka	Ostalo	Investicije u vrijednosne papire	Bruto devizne pričuve
1	2	3	4	5	6	7	8=2+...+7
01.2017.	213,8	6,1	208,3	2.718,9	0,0	6.265,1	9.412,2
02.2017.	221,4	2,6	212,6	2.629,2	0,0	6.302,0	9.367,8
03.2017.	218,4	2,6	212,6	2.590,1	0,0	6.217,5	9.241,2
04.2017.	217,8	6,2	212,7	2.760,3	0,0	6.222,1	9.419,0
05.2017.	213,1	2,5	212,9	2.595,2	0,0	6.385,6	9.409,4
06.2017.	204,2	2,5	215,3	2.497,9	0,0	6.545,7	9.465,7
07.2017.	203,2	2,5	216,1	2.369,4	0,0	6.789,4	9.580,5
Stopa rasta g/g							
01.2017.	11,3%	62,0%	107,3%	190,1%	-	-15,4%	9,0%
02.2017.	4,9%	-34,3%	112,4%	300,8%	-	-17,1%	9,3%
03.2017.	6,9%	-33,0%	100,4%	118,8%	-	-12,4%	7,5%
04.2017.	2,3%	61,6%	91,1%	40,4%	-	-3,0%	8,2%
05.2017.	4,1%	107,8%	72,0%	14,3%	-	5,8%	9,0%
06.2017.	-8,8%	-36,2%	66,8%	6,0%	-	8,0%	7,9%
07.2017.	-11,0%	-62,6%	59,6%	-10,0%	-	14,3%	7,1%

Izvor: CBBiH

3.3. Depoziti

Na kraju mjeseca jula 2017. god. ukupan iznos depozita je iznosio 18,6 mlrd. KM uz stopu rasta od 10,3% g/g. U odnosu na prošli mjesec stopa rasta ukupnih depozita je ostvarila pad za 0,3 p.p. dok u odnosu na početak godine je ostvarila rast 1,4 p.p. Stopa rasta depozita stanovništva je u odnosu na

¹⁶ Prosječne obvezne pričuve/ osnovica za obračun obvezne pričuve.

¹⁷ Prosječan saldo računa obveznih pričuva kod CBBiH/osnovica za obračun obveznih pričuva.

¹⁸ Od 1. srpnja 2016. godine, nakon stupanja na snagu Odluke Upravnog vijeća CBBiH, a odnosi se na visinu stope obvezne pričuve i naknada na ta sredstva, udio viška iznad obveznih pričuva se smanjuje.

prošli mjesec kao i na početak godine pala za 0,3 p.p. Stopa rasta depoziti sektora nefinansijskih preduzeća je odnosu na početak godine ostvarila rast za 1,3 p.p. dok je u odnosu na prošli mjesec pala za 0,3 p.p. Stopa rasta depozita opšte vlade je ostvarila najveći rast u odnosu na početak godine sa 15,9 p.p. U odnosu na početak godine učešće depozita stanovništva u ukupnim depozitima je smanjeno za 1 p.p, a učešće depozita nefinansijskih preduzeća ostvarilo je rast za 0,3 p.p. Nasuprot tome, učešće depozita opšte vlade je povećano za 0,8 p.p.

Tabela 6: Sektorska struktura depozita (u mil. KM, stanje na kraju perioda)¹⁹

Period	Ukupni depoziti	Depoziti stanovništva	Depoziti nefinansijskih preduzeća	Depoziti opšte vlade	Ostali
01.2017.	17.915	10.714	4.109	1.680	1.412
02.2017.	17.989	10.754	4.085	1.712	1.437
03.2017.	18.105	10.875	4.053	1.773	1.403
04.2017.	18.191	10.913	4.019	1.826	1.433
05.2017.	18.446	10.897	4.185	1.913	1.452
06.2017.	18.461	10.948	4.166	1.904	1.443
07.2017.	18.608	10.945	4.319	1.890	1.454
Stopa rasta g/g					
01.2017.	8,9%	8,1%	10,4%	12,0%	7,5%
02.2017.	9,1%	8,0%	10,1%	13,1%	10,8%
03.2017.	9,5%	7,9%	9,7%	22,9%	6,0%
04.2017.	9,3%	7,9%	8,6%	21,5%	7,9%
05.2017.	10,5%	8,1%	11,3%	26,3%	8,7%
06.2017.	10,6%	8,1%	12,0%	28,1%	6,7%
07.2017.	10,3%	7,8%	11,7%	27,9%	6,3%
Učešće u ukupnim depozitima					
01.2017.	100,0%	59,8%	22,9%	9,4%	7,9%
02.2017.	100,0%	59,8%	22,7%	9,5%	8,0%
03.2017.	100,0%	60,1%	22,4%	9,8%	7,8%
04.2017.	100,0%	60,0%	22,1%	10,0%	7,9%
05.2017.	100,0%	59,1%	22,7%	10,4%	7,9%
06.2017.	100,0%	59,3%	22,6%	10,3%	7,8%
07.2017.	100,0%	58,8%	23,2%	10,2%	7,8%

Izvor: CBBiH

3.4. Krediti

Ukupan iznos kredita na kraju sedmog mjeseca 2017. god. je iznosio 18,1 mlrd. KM sa ostvarenom stopom rasta 6,4% g/g. Stopa rasta kredita plasiranih stanovništvu u odnosu na početak godine veća je za 2,5 p.p. dok je stopa rasta kredita nefinansijskim preduzećima povećana za 4,9 p.p. Negativna stopa rasta kredita opštoj vladi se promijenila sa -11,3% g/g koliko je iznosila na kraju prvog mjeseca na svega -0,4% g/g na kraju sedmog mjeseca 2017. godine. Učešće kredita stanovništvu se smanjilo za 0,2 p.p. u odnosu na prošli mjesec, dok su krediti nefinansijskim preduzećima povećali učešće za 0,3 p.p., a učešće kredita opštoj vladi smanjeno za 0,1%.

¹⁹ Sektor nefinansijskih preduzeća čine nefinansijska javna i privatna preduzeća. Sektor opšte vlade čine svi nivoi vlada u BiH. Za potrebe izrade Informacije ostali sektor čine: ostale finansijske institucije, neprofitne organizacije i ostali, jer pojedinačno, ovi sektori imaju malo učešće u ukupnim depozitima, odnosno ukupnim kreditima.

Tabela 7: Sektorska struktura kredita (u mil. KM, stanje na kraju perioda)

Period	Ukupni krediti	Kreditni stanovništvu	Kreditni nefinansijskim preduzećima	Kreditni opštoj vladi	Kreditni ostalim sektorima
01.2017.	17.180	8.062	8.034	1.003	80
02.2017.	17.336	8.095	8.195	1.012	82
03.2017.	17.580	8.187	8.339	1.021	97
04.2017.	17.670	8.256	8.374	1.005	96
05.2017.	17.749	8.331	8.405	980	101
06.2017.	17.930	8.393	8.481	1.019	114
07.2017.	18.119	8.446	8.616	1.019	117
Stopa rasta g/g					
01.2017.	2,4%	4,0%	3,2%	-11,3%	0,0%
02.2017.	2,8%	4,2%	4,1%	-9,1%	-20,8%
03.2017.	3,9%	4,6%	5,7%	-7,1%	-14,6%
04.2017.	4,3%	4,9%	5,7%	-4,9%	0,0%
05.2017.	5,4%	5,7%	7,3%	-5,6%	6,2%
06.2017.	5,8%	6,0%	7,4%	-0,3%	0,0%
07.2017.	6,4%	6,5%	8,1%	-0,4%	14,3%
Učešće u ukupnim kreditima					
01.2017.	100,0%	46,9%	46,8%	5,8%	0,5%
02.2017.	100,0%	46,7%	47,3%	5,8%	0,5%
03.2017.	100,0%	46,6%	47,4%	5,8%	0,6%
04.2017.	100,0%	46,7%	47,4%	5,7%	0,5%
05.2017.	100,0%	46,9%	47,4%	5,5%	0,6%
06.2017.	100,0%	46,8%	47,3%	5,7%	0,6%
07.2017.	100,0%	46,6%	47,6%	5,6%	0,6%

Izvor: CBBiH

3.5. Berze u BiH

Tabela 8: Promet (u KM) na SASE i BLSE u julu 2017. godine

Mjesec	SASE	BLSE	UKUPNO
Jul-15	428.859.926	74.044.717	502.904.643
Jul-16	21.161.818	19.700.047	40.861.865
Jul-17	12.600.740	28.371.374	40.972.114

Izvor: SASE i BLSE

U mjesecu julu 2017. godine na Sarajevskoj berzi je ostvaren promet u iznosu od samo 12,6 mil. KM, što predstavlja smanjenje 40,5% g/g i iznosi 31% ukupnog prometa na berzama u BiH. U mjesecu julu nije bilo emisije Obveznica i Trezorskih zapisa FBIH.

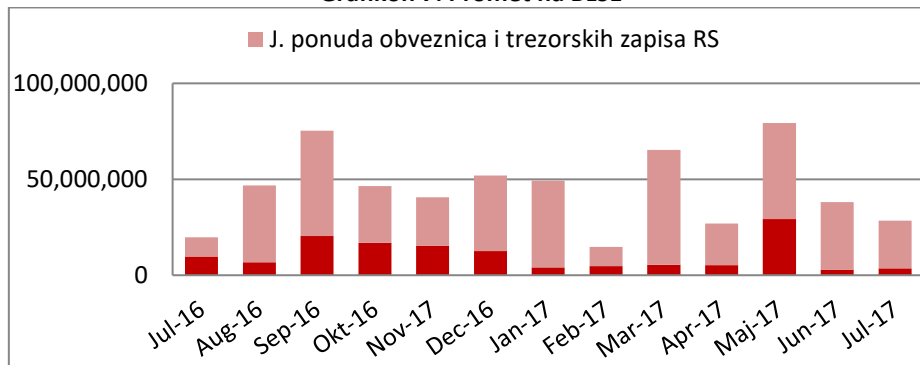
Grafikon 6: Promet na SASE

Izvor: SASE

Na Banjalučkoj berzi u mjesecu julu 2017. godine je ostvaren promet u iznosu od 28,4 miliona KM, što predstavlja 69% ukupnog ostvarenog prometa u BiH i veći je za 44% g/g. Od ovoga iznosa 87,5% se odnosi na javnu emisiju obveznica i trezorskih zapisa. Javna ponuda Obveznica je iznosila 1 mil. KM (Prvo penzionersko mikrokreditno društvo Banja Luka), dok je emisija Trezorskih zapisa RS iznosila 23,8 mil. KM.

Grafikon 7: Promet na BLSE

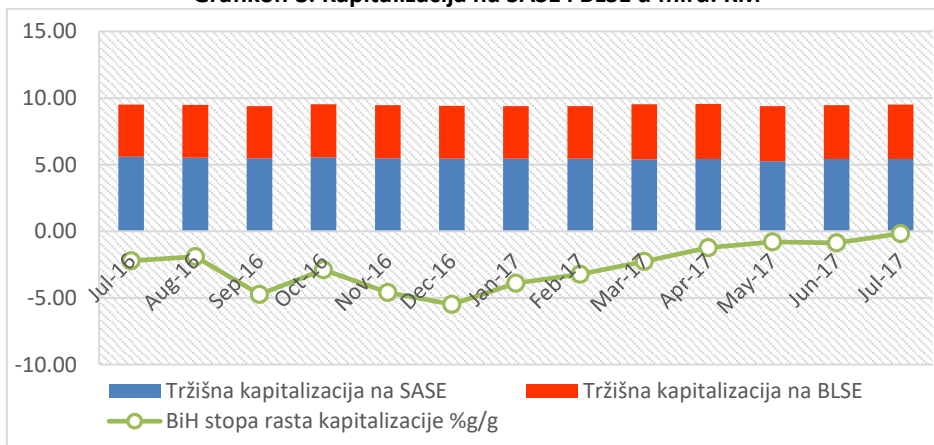

Izvor: BLSE

Ukupan promet na obje berze u mjesecu julu 2017. godine je iznosio svega 40,97 mil. KM uz stopu rasta 0,3% g/g.

Kapitalizacija na Sarajevskoj berzi u mjesecu julu je iznosila 5,4 mlrd. KM ostvarivši pad od 3,2% g/g dok je kapitalizacija na Banjalučkoj berzi u istom mjesecu iznosila 4,1 mlrd. KM uz rast od 4,2 % g/g. Vrijednost kapitalizacije na obje berze (SASE i BLSE) u julu 2017. godine je iznosila 9,5 mlrd. KM i bilježi minimalan pad od 0,2% g/g. Odnos vrijednosti kapitalizacije na SASE i BLSE je 57% prema 43%.

Grafikon 8: Kapitalizacija na SASE i BLSE u mlrd. KM

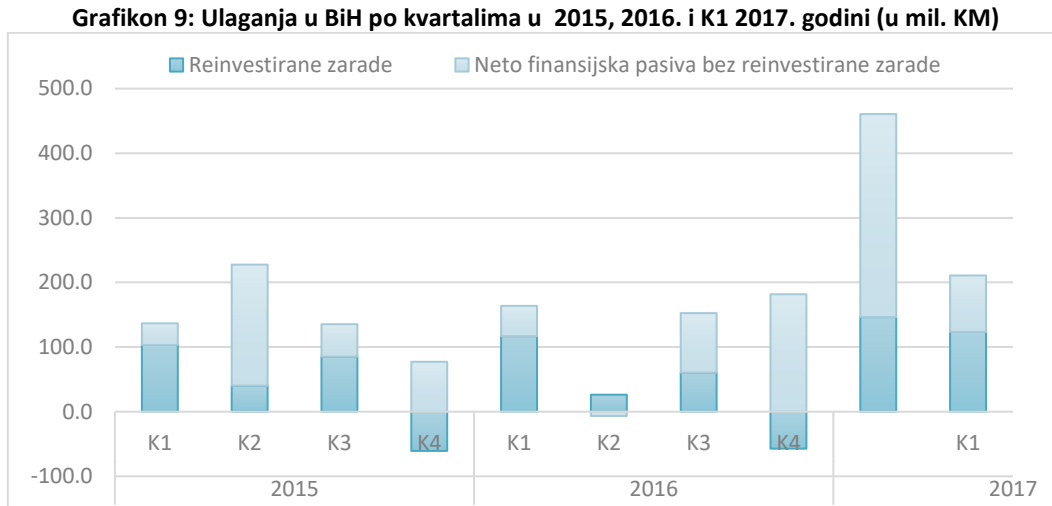

Izvor: SASE i BLSE

4. Strane direktne investicije

U vrijeme pisanja informacije nisu bili dostupni podaci za prvo polugodište 2017. god.

Ukupna ulaganja u prvom kvartalu 2017. godini su iznosila 210,8 mil. KM (neto finansijska pasiva) i veća su za 28,7% g/g. Od ovoga iznosa, reinvestirane zarade u K1 2017. godini su iznosile 123,4 mil. KM i veće su za 5,6% g/g.

Izvor: CBBiH

Reinvestirane zarade čine oko 58,5% tj. nešto više od polovine neto finansijske pasive²⁰ i udio u ukupnim ulaganjima se smanjio u odnosu na prošlu godinu u istom periodu kada je iznosio preko 70%.

Tabela 9: SDI po kvartalima u 2013, 2014, 2015, 2016. i K1 2017. godini

U milionima KM	K1	K2	K3	K4	K1-K4
2013	333,2	182,7	2,1	-50,5	467,6
2014	252,3	202,6	127,2	185,1	767,1
2015	136,7	227,6	135,4	16,5	516,2
2016	163,8	19,7	152,5	124,6	460,6
2017	210,8				

Izvor: CBBiH

Agencija za ocjenu kreditnog rejtinga Standard & Poor's potvrdila je (09.09.2016. godine) Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting B sa stabilnim izgledima dok je u februaru 2016. agencija Moody's Investors Service potvrdila Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B3 sa stabilnim izgledima”.

²⁰ Podaci objavljeni u platnom bilansu za prvi kvartal 2017. godine.